

Press och information

Europeiska unionens tribunal
PRESSMEDDELANDE nr 21/22
Luxemburg, den 2 februari 2022

Dom i mål T-616/18
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/kommissionen
(Gazproms åtaganden)

Tribunalen ogillar talan mot kommissionens beslut i vilket de åtaganden som gjorts av Gazprom i syfte att åtgärda kommissionens betänkligheter avseende konkurrensen på de nationella marknaderna för gasförsörjning i tidigare handelsled i Central- och Östeuropa görs bindande

Beslutet i vilket kommissionen godtar dessa åtgärder är inte behäftat med de fel i processuellt och materiellt hänseende som gjorts gällande av sökanden

Mellan åren 2011 och 2015 vidtog Europeiska kommissionen flera åtgärder för att undersöka hur gasmarknaderna i Central- och Östeuropa fungerade. I detta sammanhang inledde kommissionen en undersökning avseende Gazprom PJSC och Gazprom export LLC (nedan tillsammans kallade Gazprom) gällande gasleveranser i åtta medlemsstater, nämligen Bulgarien, Republiken Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen och Slovakien (nedan kallade de berörda länderna).

Den 22 april 2015 sände kommissionen ett meddelande om invändningar¹ till Gazprom i vilket den kritiserade Gazprom för att missbruka sin dominerande ställning på de nationella marknaderna för leverans av gas i tidigare handelsled i de berörda länderna i syfte att hindra den fria rörligheten för gas, i strid med artikel 102 FEUF, som förbjuder ett sådant missbruk.

I meddelandet om invändningar ansåg kommissionen närmare bestämt Gazproms strategi innefattade tre tillämpningar som kunde vara konkurrensbegränsande:

- För det första hade Gazprom infört geografiska begränsningar i sina avtal för gasleveranser med grossister samt med vissa industrikunder i de berörda länderna (nedan kallade invändningarna mot de geografiska begränsningarna),
- För det andra gjorde dessa geografiska begränsningar det möjligt för Gazprom att bedriva en illojal prispolitik i fem av de berörda länderna, nämligen Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen och Polen, genom att ta ut för höga priser (nedan kallade invändningarna om prispolitiken),
- För det tredje villkorade Gazprom sina gasleveranser i Bulgarien och Polen med att grossisterna lämnade vissa försäkringar avseende infrastrukturen för gastransporter. Dessa försäkringar omfattade bland annat att sökanden, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., accepterade en förstärkt kontroll från Gazprom av investeringarna på del polska delen av gasledningen Yamal, en av de huvudsakliga gasledningarna i Polen (nedan kallat Yamal-invändningarna).

För att åtgärda dessa konkurrensproblem lämnade Gazprom ett formellt förslag till åtaganden till kommissionen, och efter att ha hört synpunkterna från berörda parter, ett ändrat förslag till åtaganden (nedan kallade de slutliga åtagandena).

Parallellt med detta förfarande ingav sökanden den 9 mars 2017 ett klagomål gällande Gazproms missbruk av sin dominerande ställning. Klagomålet stämde till stor del överens med de

¹ I enlighet med artikel 10 i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna [101] och [102 FEUF] (EUT L 123, 2004, s. 18).

betänkligheter som kommissionen gett uttryck för i meddelandet om invändningar. Detta klagomål avvisades emellertid av kommissionen².

Genom beslut av den 24 maj 2018 (nedan kallat det angripna beslutet)³ godtog kommissionen de slutliga åtaganden som gjorts av Gazprom och gjorde dessa bindande, samt avslutade ärendet i enlighet med artikel 9 i förordning nr 1/2003.⁴

Sökanden väckte talan om ogiltigförklaring av detta beslut, och gjorde gällande att kommissionen, i synnerhet, i flera avseende hade åsidosatt artikel 9 i förordning nr 1/2003 och proportionalitetsprincipen, då åtagandena är ofullständiga och otillräckliga. Sökanden ansåg vidare att kommissionen hade åsidosatt flera bestämmelser i EUF-fördraget, bland annat att beslutet strider mot artikel 194 FEUF och mot målen för unionens energipolitik⁵.

Talan ogillas av tribunalens åttonde avdelning i utökad sammansättning.

Tribunalens bedömning

Tribunalen anser att det angripna beslutet inte är behäftat med de fel i processuellt och materiellt hänseende som sökanden har gjort gällande med sina sex grunder.

För det första underkänner tribunalen grunden i vilken kommissionen kritiseras för att den godtog de slutliga åtagandena trots att dessa inte åtgärdar Yama-linvändningarna.

Tribunalen anger härvidlag att i det förfarande med åtaganden som anges i artikel 9 i förordning nr 1/2003 innebär kraven med avseende på att proportionalitetsprincipen ska iakttas inte att samtliga betänkligheter avseende konkurrensen som anges i en preliminär bedömning, inbegripet då denna bedömning sker i form av ett meddelande om invändningar, såsom i detta fall, nödvändigtvis ska ges ett svar genom det åtaganden som föreslås av det berörda företaget. Kommissionen måste dock motivera varför åtagandena inte åtgärdar Yamal-linvändningarna i det aktuella fallet.

I enlighet med denna skyldighet angav således kommissionen skälen till varför den inte krävt sådana åtaganden. Kommissionen hänvisade härvidlag bland annat till ett beslut från Urząd Regulacji Energetyki (den polska energimyndigheten) som antogs i maj 2015, att i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning för gassektorn⁶, certifiera den systemansvarige för den polska delen av gasledningen Yamal, Gaz-System S.A., som oberoende systemansvarig (nedan kallat certifieringsbeslutet). **Även om Gazprom hade försökt att stärka sin kontroll över hanteringen av investeringar på den polska delen av Yamalgasledningen var det likväl, då de slutliga åtagandena godtogs, i enlighet med certifieringsbeslutet Gaz-System som utövade den slutliga kontrollen över dessa investeringar och dessutom hade vissa betydande investeringar på denna del genomförts.**

Certifieringsbeslutet kunde således skingra betänkligheterna i Yamal-linvändningarna. **Kommissionen gjorde således, mot bakgrund av det utrymme för skönsmässig bedömning vid godtagande av åtaganden som den har enligt artikel 9 i förordning nr 1/2003, en riktig bedömning när den godtog de slutliga åtagandena trots att dessa inte åtgärdar Yamal-linvändningarna.**

Genom att godta de slutliga åtagandena trots att dessa inte åtgärdar Yamal-linvändningarna, åsidosatte kommissionen inte heller principen om lojalt samarbete. Tribunalen godtar i detta

² Kommissionens beslut C(2019) 3003 final av den 17 april 2019 om avslag på ett klagomål (ärende AT.40497 – Polska gaspriser). Talan om ogiltigförklaring av detta beslut bifalls av tribunalen genom dom av den 2 februari 2022, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/kommissionen (Avslag på klagomål), [T-399/19](#) (se även CP [nr 22/22](#)).

³ Kommissionens beslut C(2018) 3106 final av den 24 maj 2018 om ett förfarande enligt artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 54 i EES-avtalet (Ärende AT.39816 – Gasförsörjning i tidigare handelsled i Central- och Östeuropa) (EUT C 258, 2018, s. 6).

⁴ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1)

⁵ Bland annat Republiken Polen och Republiken Litauen intervenerade i detta mål till stöd för sökandens yrkanden.

⁶ Europaparlamentets och Rådets Direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 2009, s. 94).

avseende inte påståendet att kommissionen har hindrat de nationella konkurrensmyndigheterna och domstolarna att agera mot de beteenden som avses i invändningarna. Dessa kan visserligen inte fatta beslut som strider mot det angripna beslutet, men kommissionen konstaterade inte att några överträdelser av unionens konkurrensrätt inte hade ägt rum. Beslutet saknar således betydelse för de nationella konkurrensmyndigheternas och domstolarnas möjligheter att ingripa mot Gazproms beteende som är hänförligt till Yamal-invändningarna och för deras befogenhet att tillämpa artiklarna 101 och 102 FEUF.

För det andra **underkänner tribunalen den grund enligt vilken kommissionens godtagande av de slutliga åtagandena ifrågasätts eftersom dessa inte på ett adekvat sätt åtgärdar invändningarna om prispolitiken.** Gazprom åtog sig att i avtalen om gasleveranser mellan en månad och tre år, som ingås med kunder i de fem berörda länderna, införa ett nytt förfarande för justering av de tariffer som styr de avtalsenliga priserna. Detta nya förfarande föreskriver bland annat att tarifferna ska överensstämma med de tariffriktlinjer som anges i åtagandena samt att det ska vara möjligt att hänskjuta eventuella tvister till en skiljenämnd som inrättas inom unionen. **Kommissionen gjorde, enligt tribunalen, inte någon uppenbart oriktig bedömning i detta avseende, genom att godta ett åtagande om detta nya justeringsförfarande istället för att kräva en omedelbar ändring i tarifferna i de aktuella avtalen.**

Kommissionen gjorde inte heller någon uppenbart oriktig bedömning när den i det angripna beslutet konstaterade att en skiljenämnd som inrättas inom unionen skulle vara tvungen att respektera och tillämpa unionens konkurrensrätt. Domstolen bekräftade nämligen i domen Eco Swiss⁷ att artiklarna 101 och 102 FEUF utgör bestämmelser som hänför sig till grunderna för rättsordningen, vilka de nationella domstolarna måste tillämpa ex officio. Dessa ska således ogiltigförklara en skiljedom om de anser att denna skiljedom strider mot dessa artiklar. Mot bakgrund av dessa överväganden och eftersom, förordning nr 1/2003 avser tillämpningen av artiklarna 101 och 102 FEUF finner tribunalen att **de nationella domstolarna också kan bifalla en talan om ogiltigförklaring av en skiljedom om de anser att den strider mot ett beslut om åtaganden** som antagits med stöd av artikel 9 i förordning nr 1/2003.

Tribunalen underkänner för det tredje den grund som ifrågasätter kommissionens godtagande av de slutliga åtagandena trots att dessa inte på ett adekvat sätt åtgärdar invändningarna om geografiska begränsningar. Kommissionen har, enligt tribunalen, **inte gjort någon uppenbart oriktig bedömning i detta avseende, inbegripet vad gäller åtagandet om ett förfarande för ändring av leveransorten för gas.**

Tribunalen underkänner, för det fjärde, grunden att kommissionen åsidosatt målen med unionens energipolitik, som de anges i artikel 194.1 FEUF.

Härvidlag anger tribunalen att när det gäller ett förfarande för åtaganden kan kommissionen vid sin preliminära bedömning, beakta mål i andra fördragsbestämmelser för att, preliminärt, konstatera att det inte skett någon överträdelse av konkurrensbestämmelserna. Vad gäller bedömningen av de åtaganden som gjorts ska emellertid kommissionen endast kontrollera, dels om åtagandena åtgärdar de betänkligheter som den informerat det berörda företaget om, dels om detta företag inte erbjuder mindre tvingande åtaganden som adekvat åtgärdar betänkligheterna, även om förfarandet inte kan leda till ett resultat som strider mot specifika bestämmelser i fördragen.

Sökanden har vidare, under alla omständigheter inte visat att de slutliga åtagandena, som sådana, strider mot målen med energipolitiken eller mot principen om energisolidaritet.

För det femte, **vad gäller de påstådda förfarandefelen vid behandlingen av Yamal-invändningarna, anser tribunalen att kommissionen inte gjorde sig skyldig till sådana fel vid dess samråd med rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor,** som föreskrivs i artikel 14 i förordning nr 1/2003. Även om samrådet med kommittén utgör en väsentlig formföreskrift är det i det aktuella fallet inte fråga om ett agerande från kommissionens sida som förhindrat kommittén att avge sitt yttrande med full kunskap om ärendet, och således inte heller ett

---

⁷ Dom av den 1 juni 1999, Eco Swiss, [C-126/97](#).

åsidosättande som påverkat lagenligheten hos det angripna beslutet. Tribunalen underkänner i detta sammanhang även sökandens argument att kommissionen missledde de berörda parterna vid samrådet med aktörerna på marknaden.

Tribunalen underkänner för det sjätte **sökandens argument avseende åsidosättande av vissa processuella rättigheter vid behandlingen av sökandens klagomål av den 9 mars 2017 om Gazproms påstådda konkurrensbegränsande beteende**, som till stora delar överlappar betänkligheterna i meddelandet om invändningar.

Vad gäller kommissionens beslut inte behandla detta klagomål i det administrativa förfarande som avslutades genom det angripna beslutet, finner tribunalen att **inledandet, i förevarande fall, av ett särskilt förfarande för behandlingen av klagomålet inte var felaktig i sig**, mot bakgrund av de legitima skäl som anfördes av kommissionen, avseende processekonomi och kommissionens önskan att inte försena behandlingen av ett ärende som befann sig i ett framskridet skede genom att utvidga dess föremål.

Tribunalen preciserar emellertid att **inledandet av ett särskilt förfarande för behandlingen av klagomålet inte får beröva sökanden rätten att i egenskap av klagande erhålla en kopia av den icke konfidentiella versionen av meddelandet om invändningar och att yttra sig skriftligen i åtagandeförfarandet**. Även om kommissionen, när de två förfarandena löpte parallellt förblev otydlig vad gäller sökandens deltagande i åtagandeförfarandet och sökandens rätt att erhålla en kopia av meddelandet om invändningar och att yttra sig skriftligen däröver i åtagandeförfarandet, påverkade de inte sökandens möjlighet att verksamt utöva sina rättigheter i detta förfarande, vilket avslutades genom det angripna beslutet.

PÅPEKANDE: Tribunalens avgörande kan överklagas till domstolen inom två månader och tio dagar från delgivningen.

PÅPEKANDE: Syftet med talan om ogiltigförklaring är att rättsakter som har antagits av unionens institutioner och som strider mot unionsrätten ska ogiltigförklaras. Medlemsstaterna, de europeiska institutionerna och de enskilda får, på vissa villkor, väcka talan om ogiltigförklaring vid domstolen eller tribunalen. Om talan är välgrundad ska rättsakten ogiltigförklaras. Den berörda institutionen måste fylla det rättsliga tomrum som kan uppkomma till följd av att rättsakten ogiltigförklaras.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för tribunalen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106